

V FOKUSU

MAG. KARMEN DARVAŠ ŠEGA,
Finančna hiša d.o.o.

Vlagati letos v vzajemne sklade ali ne?

Nas čaka daljše obdobje padanja tečajev na delniških trgih ali pa gre zgolj za pocenitev? Se morda vračamo nazaj v leto 2008?

Konec lanskega leta je bilo v upravljanju slovenskih vzajemnih skladov čez 2 milijardi evrov. Število vlagateljev, ki zaupajo in vlagajo v slovenske sklade, vztrajno narašča že dve leti zapored. V zadnjih treh letih so se sredstva v skladih povišala za skoraj 500 milijonov evrov.

Denarna sredstva varčevalcev selila na delniške trge

Razlog, da je temu tako, je najverjetneje iskati v pozitivnih donosih, ki so se vrstili iz leta v leto po krizi. Razlog so tudi nizke bančne obresti, saj nam banke za naš denar tako rekoč nič več ne nudijo. Medtem ko so bile bančne obresti na depozite krepko pod 1 odstotkom letno, so določeni delniški skladi v vmesnem obdobju prinašali celo čez 10% letnega donosa. Logična posledica tega je, da so se denarna sredstva varčevalcev selila v delniške vzajemne sklade oz. na delniške trge na splošno. Zanimivo bo pa letošnje leto, ko se je leto v svetu skladov pričelo bolj klavmo in beležimo padce na borznih trgih. Nekateri borzni analitiki celo napovedujejo medvedji trend na borzah. Na to mnenje marsikateriga analitika vplivajo dejstva, kot so padec cen surovin, upočasnitev gospodarske rasti na Kitajskem, dvig temeljnih obrestnih mer ameriške centralne banke in večji padci borznih tečajev na svetovnih borzah. Januar 2016 je bil za delniške trge najslabši od finančne krize naprej. Nas čaka daljše obdobje padanja tečajev na delniških trgih ali pa gre zgolj za pocenitev? Se morda vračamo nazaj v leto 2008? Borzni investitor George Soros pravi, da je na vidiku nova finančna kriza. Morda pa je to le primeren čas za poučene vlagatelje, ki vlagajo v času pocenitev in vztrajno čakajo na ponoven vzpon tečajev. V tabeli si pogledjmo enoletne minuse slovenskih vzajemnih skladov.

Torej, kaj lahko iz vseh teh črnih napovedi in minusov na trgu skladov sploh pričakujemo? Bo nastopila era medveda? To navsezadnje ne sme biti sploh pomembno, saj gre pri vlaganju v delniške vzajemne sklade predvsem za tek na dolge proge.

Enoletni minusi slovenskih skladov

Vzajemni sklad: 12 mesečni donos v % na dan 29.1.2016

ALTA TURKEY	-33,16
ALTA GOLD	-32,33
KD Latinska Amerika	-28,28
NLB-Naravni viri	-26,82
Alpen.Emerging, delniški podsklad	-26,12
ALTA KOMET	-25,54
Perspektiva resource Flexible	-24,49
Ilirika Razvijajoči trgi dinamični	-22,95
Triglav Rastoči trgi	-21,84

Največje izgube v surovinskih skladih

Hitro lahko opazimo, da so največje izgube pridelali skladi, ki vlagajo v surovine, energijo, zlato, nafto, ipd. Torej bi lahko smatrali, da se potencial za nove bodoče zaslužke skriva v surovinah. Torej lahko predpostavljamo, da kdor bo sedaj vlagal v nafto in zlato, bo zaslužil v prihodnjem obdobju. Poučeni vlagatelji vlagajo zmeraj, ko so pocenitve, ko so tečaji v tendenci padanja in čakajo na trenutek rasti tečajev. Na tak način se lahko zasluži na borzah ali vzajemnih skladih. Torej, kaj lahko iz vseh teh črnih napovedi in minusov na trgu skladov sploh pričakujemo? Bo nastopila era medveda? To navsezadnje ne sme biti sploh pomembno, saj gre pri vlaganju v delniške vzajemne sklade predvsem za tek na dolge proge, torej vlagamo za daljše časovno obdobje. Korekcije na trgih so običajne in se zgodijo v povprečju večkrat kot le enkrat na tri leta.

Vlagateljem ali varčevalcem, ki si želijo ohraniti mirne živce in vlagati dolgoročno brez špekulacij, predlagamo, da si uredijo takšen naložbeni portfelj, ki preživi vsa obdobja nihanj navzgor in navzdol na borzi. Pomembno je le, da pri tem vztraja glede na časovni cilj, ki ga zasleduje. Torej,

če si je nekdo zastavil, da bo sredstva naložil za obdobje 10 let, naj vztraja 10 let in naj ne spreminja portfelja oziroma naložb znotraj portfelja. Namreč vsaka sprememba po navadi prinese vlagatelju samo nepotrebne izgube, saj se vsaka sprememba naredi prepozno, vedno v najslabšem trenutku. Tipičen varčevalec je prepričan, da ko padejo vrednosti, da se takrat splača vložiti kam drugam in ko že tečaji zdrsnejo, preloži denar drugam, po navadi seveda v sklad, ki je nosil zlata jajca v preteklem obdobju. Torej spet drago kupuje točke vzajemnih skladov. Nekateri pa se prestrašijo. Ko tečaji drvijo navzdol iz paničnega strahu, da ne bi bile izgube še večje, poberejo denar iz skladov in bežijo drugam. Želja vsakega vlagatelja je dobiti idealen in uspešen recept, kako oblikovati osebni naložbeni portfelj, ki bi mu omogočil predvsem visoke donose. Žal je v realnosti to sila težko, saj so finančni trgi turbulentni in vedno bolj nepredvidljivi. Optimalno število skladov v portfelju za obdobje petih let bi bilo 6 do 7. Z vlaganjem v vzajemne sklade doseže vlagatelj dva nivoja razpršitve. Eden je v okviru samega vzajemnega sklada, ki razprši naložbe med številne vrednostne papirje, drug nivo je razpršitev sredstev v okviru portfelja med različne vzajemne sklade.

Pri naložbah je smiselna razpršitev med različne oblike naložb, ne samo med papirnate, saj je to bolj raztresenost kot pa razpršenost.

Kako preživeti vsa obdobja na borzi?

Torej, kakšen naj bo primeren portfelj, ki vam bo omogočal, da preživite vsa obdobja na borzi? Jedro portfelja naj sestavljajo globalni skladi, ki vlagajo v razvite trge, kot sta Evropa in ZDA, ki bodo dosegali konstantne donose skozi daljše časovno

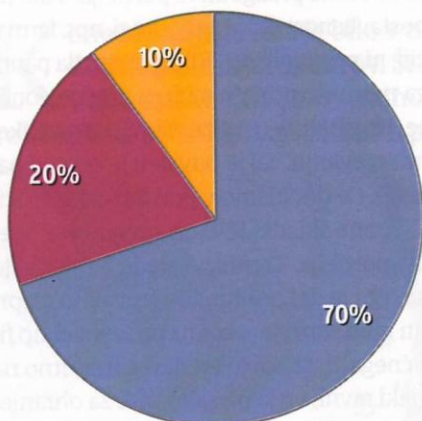
obdobje. Portfelj naj bo zasnovan tako, da je v portfelju 70% delnic in 30% obveznic. V portfelju skladov moramo biti pozorni predvsem na to, da se naložbe skladov v portfelju ne podvajajo. Poleg tega je priporočljivo, da so sredstva enakomerno razporejena po posameznih panogah in državah. Če imata dva sklada podobno naložbeno strukturo, je potrebno opravičiti določene prilagoditve portfelja. Tudi izpostavljenost določeni panogi, npr. farmaciji, ni priporočljiva. Kljub temu, da panoga trenutno prinaša nadpovprečne donose, vlagatelja s tem izpostavlja prevelikemu tveganju, saj je odvisen le od ene panoge. Če dodajamo v portfelj ozke specializirane sklade, le-ti ne smejo tvoriti jedra portfelja. Trenutno glede na situacijo na trgu je del prihrankov smiselno razpršiti med surovine, kot na primer nakup fizičnega zlata, saj je vrednost trenutno na nizki ravni, velja pa zlato tudi za ohranjalca vrednosti. Smiselno bi se sedaj bilo spogledovati s skladi, ki vlagajo v energijo in surovine. Te vrednosti so na zgodovinsko nizkih ravneh. V prihodnje se pričakuje rast. Pri tem je treba paziti, da ne bo prevelik delež naložb posameznika izpostavljen samo temu sektorju. Pri naložbah je smiselna razpršitev med različne oblike naložb, ne samo med papirnate, saj je to

bolj raztresenost kot pa razpršenost. Razpršenost bi pomenila naložba v papirnate oblike, fizične surovine, morda nepremičnine, itd. Del prihrankov je smiselno izpostaviti energijskim zgodbam. Sredstva je smiselno drobiti med čim manjše število različnih DZU-jev zaradi davčnega optimiziranja v prihodnosti ob morebitnem

Trenutno glede na situacijo na trgu je del prihrankov smiselno razpršiti med surovine, kot na primer nakup fizičnega zlata, saj je vrednost trenutno na nizki ravni, velja pa zlato tudi za ohranjevalca vrednosti. Smiselno bi se sedaj bilo spogledovati s skladi, ki vlagajo v energijo in surovine.

prilagajanju portfelja. V kolikor vlagatelj izbere bolj tvegane naložbe, je potrebno s približevanjem koncu varčevanja delež naložb iz bolj tveganih delniških skladov počasi umikati v manj tvegane obvezniške vzajemne sklade. S tem bodo sredstva za-varovana pred morebitnimi izgubami. Pri-poročljivo je izbirati naložbe v evrski va-luti, da se izognemo valutnemu tveganju.

- Delniške naložbe 70 %
- Obveznice 20%
- Zlato, surovine 10%

PORTFELJ. V portfelju skladov moramo biti pozorni predvsem na to, da se naložbe skladov v portfelju ne podvajajo.

Portfelj za vlagatelja nagnjenega k tveganju

Predlog portfelja za vlagatelja ki je povprečno nagnjen k tveganju za obdobje 5 let:

- 70 % delniških naložb, delniški vzajemni skladi: od tega 50% delniški razviti trgi, 20% panožni skladi, kot so surovine, nafta, energija, farmacija
- 20% obvezniški trgi: obvezniški skladi razvitih trgov
- 10% zlato

Zaradi davčnega optimiziranja konkretno predlagamo sklade v okviru treh večjih krovnih skladov, saj v primeru spremembe

naložbene strukture znotraj krovnega sklada, vlagatelj ni podvržen plačilu davkov na kapitalske dobičke in vstopno/izstopnim stroškom podsklada.

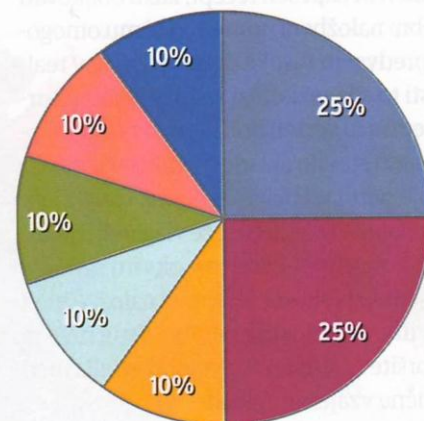
70% delniški trgi:

- 25% Franklin Mutual European Fund
- 25% Franklin U.S. Opportunities Fund
- 10% Amundi Funds Equity Global Resources
- 10% Franklin Global Real Estate Fund EUR

20% obvezniški trgi:

- 10% Amundi Funds Bond Europe
- 10% PI Funds - Euro Bond

10% zlata

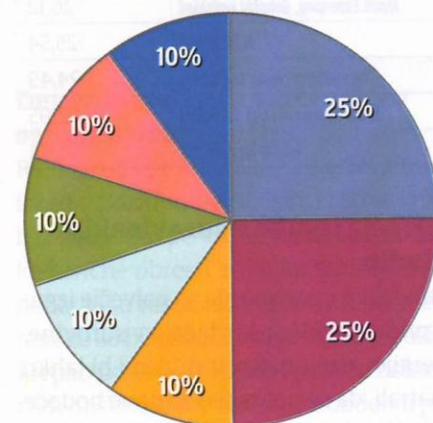

- Franklin Mutual European Fund 25%
- Franklin U.S. Opportunities Fund 25%
- Amundi Funds Equity Glob. Resour. 10%
- Franklin Glob. Real Estate Fund EUR 10%
- Amundi Funds Bond Europe 10%
- PI Funds - Euro Bond 10%
- Zlato 10%

PORTFELJ NAGNEN K TVEGANJU. Zaradi davčnega optimiziranja konkretno predlagamo sklade v okviru treh večjih krovnih skladov.

Še portfelj, sestavljen iz slovenskih skladov

- Alta Global 25 %, Infond Delniški 25 %, 10% Infond Life, 10 % KD Surovine in Energija,
- 10% KD Bond, 10% Alta Bond,
- 10% zlato

- Alta Global 25 %
- Infond Delniški 25 %
- Infond Life 10 %
- KD Surovine in Energija 10 %
- KD Bond 10 %
- Alta Bond 10 %
- Zlato 10 %

PORTFELJ SLOVENSkih SKLADOV. Potrebno je usklajevati razmerje med delniškimi in obvezniškimi naložbami.

Ne izpostavljajte prihrankov višjim tveganjem

Naložbe so živ organizem, ki terja spremembe pozicij naložb, sploh če se spremeni časovni cilj in finančna situacija vlagatelja in razmere na finančnem trgu. Potrebno je usklajevati razmerje med delniškimi in obvezniškimi naložbami. Bolj kot se približujemo zastavljenemu končnemu naložbenemu cilju, manjši je delež delniških naložb. Pred iztekom varčevanja ni pametno izpostavljati prihrankov nepotrebnim višjim tveganjem.